

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO
I ARMII OBCYCH

JAWNE

~~Do użytku
służbowego~~

Egz. Nr 4

Mjr dypl. Henryk WRONA

**BRYGADA I DYWIZJA ARMII GŁÓWNYCH
PAŃSTW NATO W OBRONIE**

Wykład

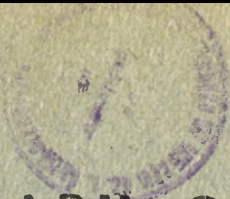
43643

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1982

950 / 9/10/82

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO
I ARMII OBCYCH

JAWNE

~~Do użytku
klubowego~~

Egz. Nr 4

Mjr dypl. Henryk WRONA

**BRYGADA I DYWIZJA ARMII GŁÓWNYCH
PAŃSTW NATO W OBRONIE**

Wykład

Faint, illegible text from a stamp or form.

43643

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1982

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

7 53/94 10/83

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1980 roku
art. 86 ust. 2
(Dz.U. RP 11 poz. 95)

JAWNE

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY RWIĄC

~~_____~~

Egz.nr.....

Bolesław Szczepaniak
płk dypl. Bolesław SZCZEPANIAK

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Mjr dypl. Henryk WRONA

BRYGADA I DYWIZJA ARMII GŁÓWNYCH PAŃSTW NATO W OBRONIE

/Wykład/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Dowództwa Specjalnych
Nr ewid.

~~X~~ 43643

WARSZAWA

KWIECIEŃ

1982 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

ZAGADNIENIA SZKOLENIOWE:

1. Miejsce, zadania dywizji i brygady w obronie korpusu armijnego.
2. Środki wzmocnienia i wsparcia.
- X 3. Struktura obrony brygady i dywizji.
4. Ugrupowanie bojowe brygady i dywizji w obronie.
- V 5. Rozbudowa inżynieryjna rejonu obrony.
6. Obrona przeciwpancerna.
7. Prowadzenie walki obronnej.

ZAKOŃCZENIE.

WSTĘP

Trwająca niemal w całym pakcie NATO modernizacja sprzętu, uzbrojenia i struktur organizacyjnych ma na celu zwiększenie możliwości bojowych wojsk przy zachowaniu w zasadzie dotychczasowej liczebności stanów osobowych i sprzętu bojowego w skali globalnej. Nowe struktury organizacyjne stwarzają korzystniejszy stosunek liczby środków walki do ilości żołnierzy, co powoduje efektywniejsze ich wykorzystanie.

Na zwiększenie możliwości bojowych bardzo duży wpływ ma modernizacja uzbrojenia. W tym kontekście bardzo istotny jest wzrost liczby zautomatyzowanych systemów uzbrojenia o znacznie większych możliwościach bojowych np.: nowe wyrzutnie artylerii raketowej /MLRS/, nowe konstrukcje pocisków artyleryjskich, zautomatyzowane systemy kierowania ogniem, naprowadzane laserowo, telewizyjnie lub radiolokacyjnie bomby lotnicze, pociski raketowe, i konwencjonalne. W bardzo poważnym stopniu zwiększono zasięg artylerii kalibru 155 mm i 203,2 mm /24 km i 29,1 km/, dokładność trafienia oraz skuteczność rażenia co powoduje zwiększenie możliwości zwalczania wojsk przeciwnika na dalekich podejściach. Wprowadzenie na uzbrojenie wojsk śmigłowców przeciwpancernych oraz bomb kasetowych do minowania narzutowego umożliwia zwalczanie czołgów i wozów bojowych przeciwnika na maksymalnych odległościach od przedniego skraju własnej obrony. Zasygnalizowane zjawiska nie pozostają bez wpływu na możliwości bojowe i sposoby prowadzenia działań obronnych przez brygadę i dywizję sił lądowych

armii głównych państw NATO. Stąd też w regulaminach walki sił zbrojnych państw NATO obrona rozpatrywana jest jako rodzaj działań bojowych, do którego wojska przechodzą czasowo a celem obrony jest: stworzenie dogodnych warunków do natarcia, uniemożliwienie przeciwnikowi uchwycenia ważnego rejonu, rozbicie wojsk przeciwnika przed przednim skrajem lub obniżenie jego możliwości zaczepnych z jak najmniejszymi stratami wojsk własnych.

1. Miejsce i zadania dywizji i brygady w obronie korpusu armijnego

Według poglądów obowiązujących w NATO, dywizja sił lądowych jest podstawowym związkiem ogólnowojskowym dysponującym niezbędnymi rodzajami wojsk i służb. Działania obronne prowadzi ona zazwyczaj w ramach korpusu armijnego, ale może również działać samodzielnie.

Dywizja w obronie korpusu armijnego może znajdować się:

2 - w ~~pierwszym~~ ^{drugim} rzucie lub w odwodzie;

1 - w pierwszym rzucie korpusu na kierunku głównego wysiłku obrony lub pomocniczym;

3 - w składzie sił osłonowych korpusu prowadzących działania w pasie przesłaniania.

Głównym zadaniem dywizji pierwszego rzutu korpusu jest załamanie natarcia wojsk przeciwnika i stworzenie dogodnych warunków do przejścia wojsk własnych do działań zaczepnych.

Dywizja znajdująca się w drugim rzucie lub odwodzie korpusu może wykonywać kontratak w celu rozbicia wojsk przeciwnika, które włączyły się w głąb obrony lub obronnie załamać natarcie przeciwnika w głębi obrony korpusu.

Brygada prowadzi działania obronne z zasady w składzie dywizji. Odpowiednio wzmocniona może wykonywać zadania również i samodzielnie na korzyść korpusu armijnego.

Brygada może być wykorzystana w pierwszym rzucie dywizji, na kierunku głównego wysiłku obrony lub pomocniczym, względnie jako drugi rzut lub odwód ogólny.

Zadaniem brygady znajdującej się w pierwszym rzucie dywizji jest utrzymanie określonego rejonu obrony, zadanie wojskom przeciwnika dużych strat i załamanie ich natarcia przed przednim skrajem obrony. Brygada drugiego rzutu dywizji może być wykorzystana do wykonania kontrataku w celu rozbicia wojsk przeciwnika, które włamały się w głąb obrony lub do obronnego zatrzymania jego natarcia w głębi obrony. Z reguły występuje ona w składzie zmniejszonym o oddziały wydzielone do wzmocnienia obrony wojsk pierwszego rzutu - najczęściej bez jednego batalionu.

2. Środki wzmocnienia i wsparcia

W celu zwiększenia możliwości bojowych, w zależności od roli i zadań w działaniach obronnych, dywizja może otrzymać różną ilość środków wzmocnienia, w tym również amunicji jądrowej.

Dywizja sił lądowych Stanów Zjednoczonych A.P. prowadząca działania obronne na kierunku głównego wysiłku obrony może otrzymać **80 - 150** ładunków jądrowych o mocy $0,08 - 150$ KT /z czego **65-70%** stanowią ładunki jądrowe o mocy $0,08 - 2$ KT i **6 - 10** fugasów jądrowych. Z ogólnej liczby ładunków jądrowych, 15 % prze-
szone jest przez lotnictwo bezpośredniego wsparcia. Ponadto dywizj

może otrzymać batalion rozpoznawczy z pułku rozpoznawczego, a w niektórych przypadkach cały pułk; grupę artylerii polowej / w składzie dr Lance, jeden - dwa dywizjony samobieżnych hb 155 mm, jeden - dwa dywizjony hb 203 , 2 mm/ batalion saperów, do batalionu lotnictwa sił lądowych / w tym kompanię śmigłowców, wsparcia ogniowego / oddział rozpoznania wojskowego, kompanię żandarmerii oraz inne pododdziały bojowe i tyłowego zabezpieczenia działań. Jako wsparcie lotnicze dywizja może otrzymać ¹¹⁰⁻¹⁴⁰ 80-100 i więcej samolotów lotnictwa taktycznego na dobę. Brygada sił lądowych Stanów Zjednoczonych AP nie posiada stałego składu. W działaniach obronnych w jej skład może wchodzić od 3 - 5 batalionów zmechanizowanych i czołgów. Jako wzmocnienie brygadzie może być przydzielony dywizjon samobieżnych hb 155 mm oraz kompania saperów i inne.

Dywizji Bundeswehry w działaniach obronnych przydziela się ^{AKT} 35-80 ładunków jądrowych o mocy ~~0,08~~ - 30 KT /z tego ^{65-70%} stanowią ~~do 1 kt~~ ^{20-30% ład. o mocy 2-5kt i 5-10% ład. pow. 10kt} ładunki o mocy ~~0,08~~ - ~~10 KT~~ i 6-9 fugasów jądrowych. Innych środków wzmocnienia dywizji z reguły nie przydziela się, ponieważ jest przystosowana do prowadzenia samodzielnych działań bojowych. W planach rozwoju Bundeswehry nie wyklucza się jednak ewentualności przydzielenia dywizji wzmocnienia z odwodu do wództwa sił lądowych lub nowo organizowanych oddziałów w składzie korpusu.

Dywizja Wielkiej Brytanii w działaniach obronnych może otrzymać do **25** ładunków jądrowych o mocy 2 - 30 KT. Ponadto może być wzmocniona dwoma bateriami lub pułkiem rakiet Lance oraz pułkiem artylerii przeciwlotniczej.

Dywizji w obronie, jako bezpośrednie wsparcie, przydziela się ¹¹⁰ ~~40~~ ¹⁴⁰ 80 samolotów lotnictwa taktycznego na dzień walki, z czego

10-15 samolotów na prowadzenie rozpoznania powietrznego.

3. Struktura obrony brygady i dywizji. sch. VI-8;9;10;

Struktura obrony dywizji USA obejmuje: pas przesłaniania przednią rubież obrony i rejonę ześrodkowania odwodów. Pas przesłaniania tworzy się w przypadku organizacji obrony bez styczności z przeciwnikiem. W pasie przesłaniania siłami dywizji obsadza się pozycje ubezpieczeń ogólnych (8-16 km od przedniego skraju/, siłami brygad obsadza się pozycje ubezpieczeń bojowych /1,5 - 4 km od przedniego skraju/ a siłami batalionów obsadza się rubież bezpośrednich ubezpieczeń /600 m od przedniego skraju.

Pozycje ubezpieczeń ogólnych i bojowych składają się z oddzielnych punktów oporu i rejonów obrony rozbudowywanych na najważniejszych kierunkach. Integralną część pozycji obronnych w pasie przesłaniania stanowią zapory, zwłaszcza jądrowe. Dywizja buduje z reguły zapory jądrowe w postaci węzłów min jądrowych, rzadziej pasów min. W pasie przesłaniania dywizji może znajdować się od 3 do 5 min jądrowych.

Przednia rubież obrony obejmuje pasy obrony brygad pierwszego rzutu i ma głębokość do 6-12 km.

Pas obrony brygady /VI-17/ pierwszego rzutu obejmuje przedni rejon obrony brygady, który obsadzają bataliony pierwszego rzutu oraz rejon rozmieszczenia odwodów brygady. W tym ostatnim w odległości 4-9 km od przedniego skraju obrony, rozbudowywana jest pozycja odwodu brygady, składająca się z kompanijnych rejonów obrony i plutonowych punktów oporu.

Owód brygady rozmieszcza się w rejonie ześrodkowania w gotowości do wykonania kontrataku lub do obsadzenia swojej rubieży obronnej.

W rejonach obrony batalionów pierwszego rzutu rozbudowuje się główne, zapasowe i pozorne kompanijne i plutonowe punkty oporu przystosowane do obrony okrężnej.

W przednim rejonie obrony dywizji przygotowywane są SO artylerii polowej i plot oraz rozbudowywane są pozycje ryglowe, których zadaniem jest kanalizowanie działania przeciwnika na dogodne dla broniącego kierunki i stwarzać warunki do rozbicia przeciwnika bronią jądrową i kontratakami.

Rejon rozmieszczenia odwodów stanowi pogłębienie przedniego rejonu obrony. Rozmieszcza się w nim drugi rzut /odwód ogólny/ dywizyjne odwody specjalne, ~~desant~~ ^{taktyczny} desant śmigłowcowy, przydzielone dywizjom lub korpuśne pododdziały rakiet Lance i tyły dywizji,

Pozycje obronne odwodu dywizji obejmują batalionowe rejony obrony oraz kompanijne i plutonowe punkty oporu. Rejony obrony i rubieże opóźniania w rejonie rozmieszczenia odwodu dywizji rozbudowywane są w ten sposób, aby podczas walki mogły być obsadzone siłami odwodu dywizji lub pododdziałami pierwszego rzutu dywizji.

W siłach lądowych RFN struktura obrony obejmuje: pas przesłaniania /20-60 km/ rejony obrony brygad pierwszego rzutu /15,30 km/ i tyłowy rejon dywizji

Wydzielone do działań w pasie przesłaniania brygady drugiego rzutu lub siły 1-3 bz otrzymują pasy działań opóźniających w ramach którego organizują do czterech rubieży obronnych. Odległości między nimi mogą wynosić od 5 do 20 km. Pomiędzy rubieżami obronnymi organizowane są rubieże opóźniania. W odległości do 3 km od przedniego skraju organizowana jest rubież ubezpieczeń bojowych. Gdy dywizja nie organizuje pasa przesłaniania, wówczas brygady

pierwszego rzutu dywizji w odległości do 10 km od przedniego skraju rozbudowują wysunięte stanowiska obronne, a bataliony organizują zabezpieczenia bojowe. Rejony obrony brygad pierwszego rzutu stanowią przednią rubież obrony dywizji.

Tyłowy rejon dywizji obejmuje rejon rozmieszczenia drugiego rzutu /odvodu/ dywizji i odwodów specjalnych oraz tyłów dywizji.

II.4. Ugrupowanie bojowe brygady i dywizji w obronie /sch.V - 10,9/.

Zgodnie z regulaminami obowiązującymi w NATO ugrupowanie bojowe powinno zapewniać:

- najbardziej korzystne warunki do szybkiego wykonania uderzeń bronią jądrową i chemiczną oraz zmasowanego ognia środkami klasycznymi na podchodzącego przeciwnika oraz w trakcie działań w głębi;
- odporność wojsk na środki masowego rażenia;
- trwałość i uporczywość w utrzymywaniu ważnych obiektów położonych na prawdopodobnym kierunku głównego uderzenia przeciwnika;
- manewr siłami i środkami w głębi, pozwalający na wykonywanie przeciwuderzeń /kontrataków/ w celu rozbitcia określonego zgrupowania nacierającego przeciwnika po uprzednim wykonaniu uderzeń jądrowych;
- ciągłe dowodzenie wojskami zapewniające w dogodnych warunkach przejście do działań zaczepnych.

Ugrupowanie bojowe w działaniach obronnych zwykle obejmuje:

- pierwszy rzut;
- drugi rzut lub odwód ogólnowojskowy;
- zgrupowanie artylerii polowej;

- zgrupowanie artylerii plot;
- odwody specjalne /inżynieryjny, chemiczny itp./;
- desant powietrzny lub śmigłowcowy;
- a w przypadku braku styczności z przeciwnikiem - wojska osłony i ubezpieczeń bojowych.

Każdy z wymienionych elementów ugrupowania bojowego dysponuje dostosowaną do zamiaru ilością wojsk i środków ogniowych. Współdziałając z innymi elementami zapewnia wykonanie zadań związku taktycznego jako całości.

Dywizja broniąca się na głównym kierunku ugrupowuje się z reguły w dwa rzuty. Ugrupowanie w jeden rzut z odwodem ogólnym dywizja przyjmuje w czasie organizowania obrony na pomocniczym kierunku i na szerokim froncie, w trudno dostępnym terenie.

Dywizja ugrupowana w dwa rzuty może posiadać w pierwszym rzucie dwie brygady i jedną w drugim rzucie, natomiast dywizja ugrupowana w jednym rzucie do składu odwodu ogólnego wydziela siły do dwóch batalionów.

Drugi rzut /odwód ogólny/ dywizji ześrodkowuje się w rejonie położonym od przedniego skraju : 8-30 km w siłach amerykańskich; 20-40 km w Bundeswehrze oraz 20-30 w siłach brytyjskich.

Zgrupowanie artylerii polowej organizowane jest z organicznej artylerii dywizji i przydzielonych dywizjonów korpuśnych.

Zgrupowanie artylerii przeciwlotniczej tworzone jest z organicznych sił i środków przeciwlotniczych dywizji. Odwody specjalne organizuje się z przydzielonych sił i środków ze szczebla nadrzędnego.

Ugrupowanie bojowe brygad /VI-17, rys. 3/ składa się z reguły z 1 - 2 rzutów, zgrupowania artylerii polowej, odwodu przeciwpancernego i inżynieryjnego, taktycznego desantu śmigłowcowego

i ubezpieczeń bojowych.

Przy dwurzutowym ugrupowaniu brygady w pierwszym rzucie z reguły są 2 - 3 bataliony a w drugim 1-2 bataliony. Drugi rzut brygady ześrodkowuje się w odległości 4-15 km od przedniego skraju.

Przy jednorzutowym ugrupowaniu do odwodu brygady wydziela się siły od kompanii do dwóch batalionów. Drugie rzuty /odwody ogólne/ brygad wykorzystywane są przede wszystkim do wzmocnienia obrony wojsk pierwszego rzutu na głównym kierunku uderzenia przeciwnika, do zatrzymania jego wojsk, które włamały się w głąb obrony lub do wykonania kontrataku.

II.5. Inżynieryjna rozbudowa rejonu obrony

Inżynieryjna rozbudowa rejonu obrony dywizji ma istotne znaczenie dla trwałości i aktywności obrony. Do rozbudowy inżynieryjnej rejonów obrony przystępuje się w zależności od posiadanego czasu oraz ważności danego kierunku w pasie obrony. Inżynieryjna rozbudowa rejonu obrony obejmuje rozbudowę: rejonów rozmieszczenia oddziałów i pododdziałów pancernych i zmechanizowanych, rejonów stanowisk startowych rakiet, SO artylerii polowej i plot oraz moździerzy, rubieży rozwinięcia drugich rzutów /odwodów/ rejonów rozmieszczenia odwodów specjalnych i oddziałów tyłowych oraz SD. Do inżynieryjnej rozbudowy rejonu zaliczamy również system zapór, w tym również zapór jądrowych, maskowanie oraz rozbudowę pozycji, rejonów zapasowych i pozornych. Wszystkie punkty oporu rozbudowuje się okrężnie. Przy pospiesznej rozbudowie punktów oporu w warunkach bezpośredniej styczności z przeciwnikiem podstawowymi, typowymi obiektami

inżynieryjnymi są okopy strzeleckie oraz proste ukrycia dla ludzi i sprzętu, które stopniowo łączy się systemem ~~transzei~~, uzupełnia niszami, szczelinami i schronami.

W/g poglądów amerykańskich obiekty tego typu mogą stanowić skuteczne ukrycie dla ludzi, uzbrojenia i sprzętu a przy wybuchu ładunku jądrowego o mocy 20 - 30 KT w odległości 600-700m zmniejszają do 50% straty w ludziach i sprzęcie, w stosunku do piechoty i sprzętu poza ukryciami. Amerykanie twierdzą, że obiekty takie przy użyciu środków mechanizacji prac ziemnych mogą być wykonane w ciągu 6-7,5 godzin, a przy zastosowaniu dodatkowych indywidualnych ładunków wybuchowych czas ten można skrócić do 4,5 godz. W inżynieryjnej rozbudowie obrony dywizji wiele miejsca zajmuje budowa zapór, a w pierwszej kolejności zapór minowych. Osnowę systemu zapór stanowią pola minowe. Zakłada się je odcinkami na podejściach i skrzydłach plutonowych punktów oporu, batalionowych i brygadowych rejonów obrony. W ~~obronie~~ ^{obronie} pól minowych stosuje się miny niespodzianki i sygnałowe. Około 5 % min w polu minowym ustawia się z reguły jako nieusuwalne.

Dywizja amerykańska może otrzymać 15-20 tys. min przeciwpancernych i tyle samo przeciwpiechotnych, 7-10 tys. min chemicznych i 5 - 8 ton materiałów wybuchowych. Dywizja amerykańskich sił ~~ładowych~~ wzmocniona batalionem saperów, może wydzielić do budowy zapór 4-6 kompanii saperów. Z tego do budowy zapór może wykorzystać 2 kompanie, do przygotowania niszczeń mostów 1-2 kompanie i tyle samo do niszczenia odcinków dróg.

Przy ~~tych~~ ^{takim} podziale sił w ciągu 5 godzin pracy saperzy mogą ustawić 4000 min ppanc, przygotować do zniszczenia 3-5 mostów i 15 - 20 km dróg. Przy ustawianiu pól minowych z wykorzystaniem stawiaczy min czas skróci się w porównaniu z pracą ręczną 3-5 razy.

W przypadku wzmocnienia dywizji czterema grupami stawiania fugasów jądrowych można ustawić jednocześnie 6 fugasów jądrowych.

6. Obrona przeciwpancerna.

Zachodni specjaliści wojskowi podkreślają, że przy obecnej organizacji obrony przeciwpancernej będą obowiązywać następujące zasady taktyczne:

- umiejętny wybór terenu i maksymalne wykorzystanie jego sprzyjających do obrony warunków;
- organizowanie głęboko urzutowanego systemu ognia przeciwpancernego;
- zapewnienie dużego nasycenia środków przeciwpancernych na kierunkach zagrożenia pancernego;
- tworzenie ciągłych **stref** ognia przeciwpancernego poprzez odpowiednie urzutowanie środków przeciwpancernych, stosownie do różnej donośności;
- przygotowywanie zawczasu odpowiednich rubieży rozwinięcia odwodów przeciwpancernych w przypadku konieczności likwidacji włamania przeciwnika;
- szerokie stosowanie pól minowych w połączeniu z fugasami jądrowymi.

Ponadto podkreśla się, że system obrony przeciwpancernej dywizji powinien być ściśle powiązany z planem użycia broni jądrowej, lotnictwa taktycznego oraz śmigłowców przeciwpancernych a także z działaniami zgrupowań pancernych ze składu drugich rzutów i odwodów przeznaczonych do wykonania kontrataków i przeciwuderzeń w celu zwalczania czołgów przeciwnika które włamały się w obronę.

Osobne miejsce w organizacji obrony przeciwpancernej zajmują przeciwpancerne pola minowe, ustawiane zawczasu na kierunkach zagrożenia pancernego ręcznie, za pomocą sprzętu zmechanizowanego lub metodą, zdalnego minowania przy wykorzystaniu wyrzutni LARS, MARS oraz lotnictwa sił lądowych i taktycznego. Do metody zdalnego minowania wojskowi specjaliści zachodni przywiązują dużą wagę, gdyż jej stosowanie pozwala szybko zaminować luki między oddziałami i pododdziałami a także zwalczać czołgi przeciwnika na dużej odległości, w określonym momencie i rejonie.

Według oceny zachodnich specjalistów wojskowych, główny cel obrony przeciwpancernej sprowadza się do zerwania natarcia przeciwnika, zadania mu maksymalnych strat w sprzęcie pancernym i opancerzonym. Podkreśla się przy tym, że podstawowym zadaniem jest walka ze zgrupowaniami pancernymi przeciwnika.

Podaj dane z kartki + odwołanie strona 44

Ważne miejsce w systemie obrony przeciwpancernej przyznaje się pododdziałom śmigłowców przeciwpancernych. Stanowią one wysoce manewrowy środek oddziaływania na zgrupowania pancerne przede wszystkim dlatego, że mogą one zwalczać czołgi już na dalekich podejściach, przed przednim skrajem, w ugrupowaniu wojsk własnych bez względu na warunki terenowe i w bardzo krótkim czasie od momentu wykrycia czołgów.

W koncepcji organizacji obrony przeciwpancernej przez dywizję przewiduje się szeroki udział pododdziałów inżynieryjno-saperskich, które wykonują liczne przeszkody i zapory w celu powstrzymania natarcia czołgów przeciwnika lub skierowania ich w rejony zaplanowane i przygotowane do ich niszczenia z wykorzystaniem

całej siły ognia środków przeciwpancernych.

Walke z czołgami przeciwnika zaleca się rozpoczynać już na dalekich podejściach do przedniego skraju. Dlatego też w dywizji zwalczanie czołgów rozpoczyna artyleria lufowa i wieloprowadnicowe wyrzutnie raketowe, które mogą wykonywać zdalne minowanie metodą "nakrycia" czołgów lub "zapory" przed czołgami na kierunkach ich podchodzenia. Zakłada się, że 16 wyrzutni jedną salwą zaminuje rejon o około 4 ha na którym zniszczonych zostanie około 40 % czołgów lub BWP.

W zwalczaniu czołgów na dalekich podejściach uczestniczyć będą również śmigłowce przeciwpancerne ze szczebla korpusu a działające na korzyść określonej dywizji oraz lotnictwo taktyczne wspierające dywizję.

W miarę zbliżania się czołgów i BWP do przedniego skraju włączają się do walki poszczególne środki przeciwpancerne tworząc ciągłą strefę ognia przeciwpancernego połączonego z zaporami i przeciwpancernymi polami minowymi.

Zdaniem zachodnich specjalistów wojskowych dywizja zmechanizowana jest w stanie odeprzeć zmasowany atak czołgów przeciwnika siłami własnych czołgów i środków przeciwpancernych. Podkreśla się przy tym, że w pasie obrony dywizji może zostać zniszczonych lub uszkodzonych 450-500 wozów pancernych, a zdolność bojowa pododdziałów przeciwpancernych zostanie zachowana w nie mniej niż 60%.

II.7. Prowadzenie walki obronnej /sch.VI-23/

Charakter działań obronnych dywizji sił lądowych głównych państw NATO zależeć będzie od stosowanych środków walki, miejsca

dywizji w ugrupowaniu bojowym korpusu armijnego, zamiaru dowódcy i działań bojowych przeciwnika. W bezpośredniej styczności z przeciwnikiem, działania bojowe w warunkach wojny rakietowo-jądrowej dywizja z reguły rozpoczyna wykonaniem uderzeń jądrowych i chemicznych na przygotowane do natarcia wojska przeciwnika. W działaniach bez stosowania broni jądrowej, nacierające oddziały i pododdziały przeciwnika obezwładniane są uderzeniami lotnictwa oraz ogniem artylerii i innych środków ogniowych. Dywizje wchodzące w skład korpusu armijnego lub działające na samodzielnych kierunkach uczestniczą w przedsięwzięciach których celem jest zerwanie natarcia przeciwnika przed przednim skrajem obrony oraz walczą o utrzymanie przedniego skraju obrony, jak i rejonów w głębi.

W celu zerwania natarcia przeciwnika, dywizja może brać udział w kontrprzygotowaniu prowadzonym w/g planu korpusu armijnego. W ślad za kontrprzygotowaniem jednocześnie z odwodem ogólnym lub drugim rzutem korpusu, mogą być wykonywane uprzedzające uderzenia przed przedni skraj, których celem może być zerwanie natarcia lub załamania natarcia przed przednim skrajem.

Lotnictwo taktyczne oraz śmigłowce ppanc będą wykonywały uderzenia na maszerujące zgrupowania przeciwnika, a wojska prowadzące działania w pasie przesłaniania zmuszać będą przeciwnika do wcześniejszego rozwijania się wskutek wprowadzania go w błąd co do przebiegu przedniego skraju obrony.

W walce o utrzymanie przedniego skraju obrony dywizja może wykorzystać 25 - 50% przydzielonych ładunków jądrowych. Nacierające czołgi zwalczane są już w rejonach ześrodkowania i na dalekich podejściach do przedniego skraju przez lotnictwo, śmigłowce ppanc i rakiety Lance.

Z chwilą przeniesienia ognia artylerii i moździerzy przeciwnika w głąb obrony oraz rozpoczęcia natarcia przez czołgi i piechotę pododdziały broniące przedniego skraju wychodzą z ukryć i rozpoczynają intensywny ogień z broni strzeleckiej moździerzy i środków ppanc. Główny wysiłek środków ogniowych w tym okresie skupia się na niszczeniu czołgów, BWP i nacierającej piechoty przed przednim skrajem. Czołgi, które wdarły się są niszczone ogniem środków ppanc rozwiniętych w głębi obrony. Natomiast wysiłek brygad pierwszego rzutu dywizji w tym okresie walki skierowany jest na utrzymanie przygotowanych punktów oporu i całego rejonu obrony.

W razie włamania się przeciwnika do rejonu obrony brygad pierwszego rzutu dywizji, podejmowane są przedsięwzięcia umożliwiające zatrzymanie jego natarcia i zadania mu strat, a w sprzyjających warunkach - wykonanie kontrataku i odtworzenie poprzedniego położenia.

Regulaminy obowiązujące w siłach lądowych NATO precyzują:

"...Kontratak jest podstawowym sposobem likwidacji włamania i powinien być wykonany w momencie, kiedy tempo natarcia zmaleje lub zostanie zatrzymane a on sam nie zdąży się umocnić na utrzymywanej rubieży, podciągnąć dalszych odwodów, ani dokonać niezbędnych przegrupowań. Główny wysiłek kontrataków zaleca się skupić na najbardziej wrażliwym miejscu w ugrupowaniu bojowym przeciwnika. Szerokość rubieży rozwinięcia kontratakującego drugiego rzutu lub odwodu dywizji wynosi 6-10 km. Czas rozpoczęcia i tempo marszu z rejonu ześrodkowania wyznacza się z takim wyliczeniem, aby w momencie wykonania uderzeń jądrowych, lotnictwa i artylerii

pierwszy rzut kontratakujących sił znajdował się na rubieży rozwinięcia.

Kontratak wykonuje się w celu zniszczenia przeciwnika, odzyskania utraconego obszaru i zabezpieczenia dogodnych warunków do odparcia kolejnych ataków.

Przypisując duże znaczenie kontratakom, regulaminy amerykańskie, zachodnioniemieckie i brytyjskie zwracają jednocześnie uwagę, aby drugie rzuty /odwody/ były wykorzystywane nie tylko do wykonywania kontrataków ale i do obsadzania kolejnych rubieży obronnych, blokowania nacierających wojsk oraz zamiany wojsk pierwszego rzutu, które utraciły zdolność bojową w wyniku uderzeń jądrowych.

W każdym etapie walki obronnej przez dywizję intensywnie wykorzystywane będzie lotnictwo taktyczne wspierające swym działaniem dywizję sił lądowych. Realizując zadania wsparcia, lotnictwo taktyczne wykonuje następujące zadania: prowadzi rozpoznanie i przeciwdziała rozpoznaniu powietrznemu przeciwnika, osłania wojska w strefie działań bojowych, wzbrania podejściu odwodów z głębi i dowozu zaopatrzenia, wykonuje uderzenia na węzły komunikacyjne oraz wspiera działania bojowe wojsk lądowych na wezwanie z pola walki. Dywizja sił lądowych NATO może otrzymać 110 - 140 samolotów na dobę, w tym 10 - 15 samolotów lotnictwa rozpoznawczego,

Do mocnych stron dywizji w działaniach obronnych należy:

- posiadanie organicznych środków przenoszenia broni jądrowej
- nasycenie ugrupowania bojowego dużą ilością środków przeciwpancernych /czołgów, wyrzutni ppk, pancernownic i granatników/;

- posiadanie w ugrupowaniu bojowym dużej ilości samobieżnej artylerii;

- powiązanie zawczasu przygotowanego systemu ognia środków konwencjonalnych z planem uderzeń jądrowych i lotnictwa;

- skupienie zasadniczych sił dywizji organizującej obronę na kierunku prawdopodobnego głównego uderzenia nacierającego;

- wysoka manewrowość wszystkich elementów ugrupowania bojowego;

- brak wyraźnie widocznych pozycji i nieszablonowa rozbudowa inżynieryjna w pasie obrony co utrudnia wykrycie charakteru obrony i określania ugrupowania bojowego obrońcy;

- wysoka aktywność obrony i stosowanie głęboko urzutowanego systemu zapór z wykorzystaniem min jądrowych i niszczeń na całą głębokość obrony.

Zachodni specjaliści wojskowi uważają, że do słabych stron dywizji w obronie można zaliczyć:

- niedostateczny zasięg głównej masy środków przenoszenia broni jądrowej występujących na szczeblu dywizji;

- słaba nasycenie siłami i środkami bojowymi przedniego rejonu obrony, co umożliwi nacierającemu jej przełamanie na szerokim froncie;

- rozmieszczenie elementów ugrupowania bojowego dywizji w stosunkowo dużych odstępach, co stwarza sprzyjające warunki do rozbicia jej częściami.

ZAKOŃCZENIE

Omówione zagadnienia w tym wykładzie to zaledwie ogólny zarys problematyki dotyczącej zasad i organizacji obrony przez brygadę i dywizję armii głównych państw NATO. Jest to jedynie

ukierunkowanie do dalszego samodzielnego studiowania literatury traktującej o działaniach obronnych w siłach lądowych NATO, połączonego ze śledzeniem najnowszych informacji o armiach obcych.

W tym celu należy zapoznać się z następującymi materiałami i wydawnictwami:

1. Związki taktyczne i operacyjne w działaniach obronnych.
nr bibl. pf 19185.
2. Kompendium Sił Zbrojnych NATO.
3. Komunikaty rozpoznawcze.
4. Wojskowe Przeglądy Zagraniczne.

R/2250

Biblik, pl, do sit ląd RFN

+

BIBLIOTEKA NAUKOWA
Archiwum Instytutu Historii i Geografii
Nr ewid. 43643

~~43643~~

Wydrukowano w 3 egz
Egz 1-3 BNOZS
Wyd. miv WIRONA
Druk. M. B
Nr ks. pt 94/RH

